

TEMATY NA USTNĄ CZĘŚĆ
EGZAMINU MATURALNEGO Z JĘZYKA POLSKIEGO
W ZESPOLE SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH NR 3
W INOWROCŁAWIU
W ROKU SZKOLNYM 2011/2012

I. Literatura

1. Omów sposoby funkcjonowania wątków antycznych w literaturze różnych epok.
2. Przedstaw obrazy tragizmu w literaturze różnych epok, odwołując się do wybranych utworów.
3. Motywy tyrtejskie w literaturze polskiej. Omów ich funkcjonowanie na wybranych przykładach.
4. Funkcjonowanie motywów mitycznych w literaturze polskiej. Omów zagadnienie, odwołując się do twórczości pisarzy i poetów różnych epok.
5. Porównaj sposoby kreowania cierpienia na wybranych przykładach literackich różnych epok.
6. Portret Polaka – Sarmaty w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach literackich.
7. Zbadaj funkcjonowanie motywu winy i kary w wybranych utworach literackich różnych epok.
8. „Błędny rycerz” na polskich drogach..., czyli o marzycielach i idealistach w literaturze. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych przez siebie tekstów.
9. Świat w krzywym zwierciadle. Zaprezentuj jego obrazy, odwołując się do wybranych utworów różnych epok.
10. Manifesty pokoleniowe w literaturze XIX wieku. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych utworów.
11. Literackie bądź publicystyczne polemiki. Przedstaw ich funkcje w tekstach literatury XIX wieku.
12. Literackie portrety kobiet. Przedstaw ich różnorodność, odwołując się do wybranych utworów.
13. Relacje między katem i ofiarą. Przedstaw w oparciu o wybrane przykłady literackie.
14. Bohaterowie literaccy w poszukiwaniu sensu życia. Przedstaw ich kreacje w wybranych utworach różnych epok.
15. Obrazy obozów zagłady w ujęciu różnych twórców. Omów na wybranych przykładach.

16. Rola poety i poezji w czasach zaborów. Omów temat na wybranych przykładach literatury XIX wieku.
17. Odwołując się do wybranych przykładów, omów różne sposoby prezentowania wsi w literaturze polskiej.
18. Porównaj sposoby kreowania bohaterów niepokornych w wybranych utworach literackich romantyzmu i pozytywizmu.
19. Funkcja małych ojczyzn w życiu bohaterów literackich. Zaprezentuj temat, odwołując się do wybranych utworów.
20. Zaprezentuj antywzory postaw obywatelskich w literaturze staropolskiej, odwołując się do wybranych utworów.
21. Omów funkcje motywu tańca, przywołując wybrane utwory literackie.
22. Portret Żyda w literaturze polskiej XIX i XX wieku – omów temat, analizując wybrane przez siebie przykłady.
23. Motyw poety i poezji w literaturze XIX wieku. Przedstaw na podstawie wybranych utworów.
24. Dokonaj analizy porównawczej postaw człowieka wobec cierpienia w utworach literackich różnych epok.
25. „Towiańszczyzna” i jej konsekwencje dla biografii i twórczości polskich romantyków. Przedstaw problem na wybranych przykładach.
26. Zaprezentuj niepokoje człowieka końca XIX wieku i próby ich przezwyciężenia w literaturze młodopolskiej.
27. Mroczna strona ludzkiej natury. Zanalizuj złożoność psychiki wybranych bohaterów literackich.
28. Konflikt pokoleń w literaturze XIX i XX wieku. Na wybranych przykładach omów istotę sporu.
29. Maski, gesty, poza – różne próby ukrycia osobowości. Rozważ zagadnienie, odwołując się do utworów literatury polskiej i obcej.
30. Etos pracy w literaturze XIX i XX wieku. Rozważ na wybranych utworach literackich.
31. Na wybranych przykładach przedstaw różne realizacje motywu wędrówki i pielgrzymstwa w literaturze.
32. Motyw miłości w literaturze. Porównaj jego funkcjonowanie w dwóch różnych epokach.
33. Zbadaj funkcjonowanie obyczajów i obrzędów w wybranych utworach literackich różnych epok.
34. Motyw piękna i brzydoty w literaturze polskiej. Zbadaj jego funkcjonowanie w wybranych utworach różnych epok.
35. Porównaj sposoby kreowania śmierci w wybranych utworach literackich różnych epok.
36. Omów różne ujęcia motywu władzy w utworach literackich wybranych epok.
37. Przemiana wewnętrzna jako istotny element w kreacji bohatera romantycznego w literaturze polskiej. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów literackich.
38. Żywotność gatunków biblijnych w literaturze polskiej. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.

39. Motyw naprawy Rzeczypospolitej w staropolskim piśmiennictwie politycznym i literaturze pięknej. Zaprezentuj temat na wybranych przykładach.
40. Na przykładzie utworów literackich omów wpływ prądów filozoficznych na twórczość pisarzy i poetów wybranych epok.
41. Pisarze doby staropolskiej o Polsce i Polakach. Jakimi sposobami próbowali oni dotrzeć do świadomości współczesnych im rodaków? Zanalizuj wybrane utwory.
42. Poezi doby romantyzmu o Polsce i Polakach. Analizując wybrane utwory, wyjaśnij, jakimi sposobami próbowali dotrzeć do świadomości współczesnych im rodaków.
43. Hiob naszych czasów – problematyka cierpienia w literaturze współczesnej. Przedstaw w oparciu o wybrane przykłady.
44. Przedstaw różne postawy człowieka wobec Boga w literaturze polskiej na przestrzeni wieków.
45. Tradycje polskiego ucztowania. Przedstaw na podstawie poznanych utworów.
46. Przedstaw funkcjonowanie motywu rycerza i rycerskiej walki w wybranych tekstach różnych epok.
47. „Apokalipsa spełniona” w poezji i prozie pokolenia Kolumbów. Porównaj sposoby jej kreowania w wybranych utworach.
48. Samotny wśród tłumu. Zaprezentuj literackie przykłady wyalienowania, odwołując się do wybranych utworów.
49. Zjawisko synestezji w poezji Młodej Polski. Rozwiń temat, odwołując się do utworów wybranych poetów.
50. Folklor jako inspiracja pisarzy w różnych epokach. Omów na wybranych przykładach.
51. Zaprezentuj portret bohatera altruisty w wybranych utworach literackich.
52. Inteligent w literaturze polskiej. Omów różne sposoby kreacji, odwołując się do wybranych utworów różnych epok.
53. Różne formy zniewolenia człowieka. Omów zagadnienie na wybranych przykładach literatury XX wieku.
54. Motyw miasta w literaturze XIX i XX wieku. Przedstaw różne sposoby jego funkcjonowania w wybranych utworach.
55. Bohaterowie literatury w dążeniu do wewnętrznej doskonałości. Przedstaw temat w oparciu o wybrane przykłady.
56. Motyw wędrowca w literaturze polskiej na przestrzeni epok. Omów na wybranych przykładach.
57. Przedstaw różne koncepcje szczęścia ukazane w utworach literackich wybranych epok.
58. Wizje młodości, jej doświadczeń i dążeń w literaturze pięknej dwóch epok. Dokonaj analizy porównawczej, odwołując się do wybranych utworów.
59. Na przykładzie wybranych utworów literackich omów funkcje żartu, ironii, groteski w kreowaniu świata przedstawionego.
60. Literackie portrety zakochanych. Porównaj sposoby ich kreowania, wybierając przykłady z różnych epok.

61. Motyw domu rodzinnego. Przedstaw jego funkcjonowanie na wybranych przykładach z literatury.
62. Motyw „non omnis moriar” w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach różne jego realizacje.
63. Porównaj sposoby kreowania bohatera tragicznego w dramatach wybranych epok literackich.
64. Dylematy moralne bohaterów literackich Stefana Żeromskiego. Przedstaw w oparciu o wybrane przykłady.
65. Człowiek wobec zła – przedstaw różne ujęcia tego problemu, odwołując się do wybranych utworów literackich.
66. Bohaterowie romantyczni w poszukiwaniu celu życia. Przedstaw w oparciu o wybrane przykłady.
67. Tradycja romantyczna w literaturze polskiej – inspiracje, nawiązania i polemiki. Przedstaw jej ujęcia w wybranych utworach.
68. Zjawy, duchy, sny, wizje – zaprezentuj ich funkcje w literaturze różnych epok, odwołując się do wybranych utworów.
69. Człowiek pod władzą despotyzmu. Rozważ problem na wybranych przykładach literackich różnych epok.
70. Zaprezentuj tolerancję i współczucie jako tematy literackie w utworach różnych epok.
71. Rola tytułu i motto w utworze literackim. Omów zagadnienie na wybranych przykładach poezji, prozy lub dramatu.
72. Zaprezentuj różne oblicza heroizmu, odwołując się do wybranych utworów literackich różnych epok.
73. Literackie spojrzenia na powstania narodowe. Omów problem na podstawie wybranych utworów.
74. Zaprezentuj literackie portrety bohaterów, dla których honor był wartością najwyższą, odwołując się do wybranych utworów różnych epok.
75. Natura w twórczości pisarzy młodopolskich. Omów na wybranych przykładach literackich funkcje i sposoby tworzenia jej obrazów.
76. Krajobraz jako motyw literacki. Przedstaw jego funkcjonowanie w twórczości pisarzy różnych epok.
77. Porównaj wizje rewolucji w literaturze polskiej i obcej od XIX wieku, odwołując się do wybranych utworów.
78. Motyw dziecka w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach.
79. Sposoby zapisywania przeżyć wojennych i okupacyjnych. Omów, odwołując się do różnych gatunków literackich.
80. Analizując wybrane utwory, przedstaw ewolucję dramatu na przestrzeni wieków.
81. Człowiek „wyprostowany” i „na kolanach”. Przeanalizuj różne sposoby kreacji bohaterów literatury wojny i okupacji.
82. Przedstaw programowe grupy literackie XX-lecia międzywojennego oraz sposoby realizacji ich założeń na przykładzie wybranych autorów.
83. Porównaj sposoby przedstawienia i funkcje dworku szlacheckiego w wybranych dziełach literackich różnych epok.

84. Trudne problemy dojrzewania – porównaj różne realizacje tematu, odwołując się do wybranych utworów.
85. Historia jako temat polskiej powieści XIX i XX wieku. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
86. Prawda a fikcja w prozie historycznej. Zbadaj problem, analizując wybrane przykłady z literatury polskiej.
87. Sposoby ukazania motywu ojca i syna w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
88. Analizując wybrane utwory, przedstaw różne sposoby służenia ojczyźnie.
89. Zaprezentuj portrety „młodych gniewnych”, odwołując się do wybranych utworów różnych epok.
90. Przedstaw różne ujęcia problematyki holocaustu, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
91. Zaprezentuj twórczą i destrukcyjną siłę miłości w życiu bohaterów literackich, odwołując się do utworów wybranych epok.
92. Porównaj sposoby kreowania obrazów ojczyzny w wybranych utworach literackich różnych epok.
93. Analizując wybrane utwory, przedstaw różne sposoby funkcjonowania motywu prometejskiego w literaturze.
94. Trudne zwycięstwa, gorzkie klęski – przedstaw drogi życiowe wybranych bohaterów literackich różnych epok.
95. „Exegi monumentum” Horacego a podobne manifesty polskich poetów wyrażone w wybranych utworach. Zaprezentuj problem, odwołując się do różnych tekstów.
96. Twój region w polskiej geografii życia literackiego i kulturalnego (np. zjawiska, grupy, postaci). Przywołaj przykłady i uzasadnij wybór.
97. Walka o formę – zaprezentuj awangardowe poszukiwania literatury XX wieku na przykładzie wybranych utworów.
98. Sposoby ujęcia motywu Judasza w literaturze XIX i XX wieku. Omów na wybranych przykładach.
99. Utopie i antyutopie w literaturze – sposoby kreowania i ich funkcje. Omów na wybranych przykładach.
100. Literackie sposoby wykorzystania motywów sportowych. Omów na wybranych przykładach.
101. Małżeństwa literackie. Przedstaw różne typy związków na wybranych przykładach.
102. Świat według odwróconego Dekalogu. Omów na wybranych przykładach literackich.
103. Biografia jako klucz do odczytania twórczości pisarza. Omów na przykładzie jednego twórcy.
104. Alegoria w dawnym piśmiennictwie polskim (do końca XVIII wieku) – temat z OL i JP.
105. Literatura i codzienność. – temat z OL i JP.
106. Między formą pojemną a sytuacją liryczną. Gatunki i konwencje w polskiej poezji XX wieku. – temat z OL i JP.
107. Odbiorca w utworze literackim. – temat z OL i JP.

II. Związki literatury z innymi dziedzinami sztuki

1. Przedstaw różne ujęcia motywu miłości ukazane w literaturze i filmie.
2. Zaprezentuj impresjonistyczne i symboliczne widzenie świata w literaturze i sztuce.
3. Analizując wybrane przykłady literackie i filmowe, przedstaw różne sposoby prezentacji problemu holocaustu.
4. Sposoby wykorzystania technik ekspresjonistycznych w malarstwie, muzyce i poezji. Omów na wybranych przykładach.
5. Przedstaw różne sposoby kreowania krajobrazu w literaturze i sztuce renesansu i romantyzmu.
6. Zbadaj, odwołując się do wybranych utworów, funkcjonowanie syntezy sztuk w literaturze Młodej Polski.
7. Filmy Andrzeja Wajdy (Jerzego Hoffmana) jako interpretacje dzieł literatury polskiej. Omów wybrane przykłady.
8. Przedstaw różne ujęcia motywu Sądu Ostatecznego w wybranych dziełach literatury i sztuki.
9. Zaprezentuj funkcje alegorii w wybranych dziełach literatury i sztuki.
10. Przedstaw sposoby kreacji wybitnych postaci historycznych w literaturze i malarstwie.
11. Kultura Żydów polskich w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach.
12. Przedstaw różne ujęcia motywu Tatr w wybranych dziełach literatury i sztuki.
13. „Dziady” Adama Mickiewicza w realizacjach teatralnych i filmowych. Omów i oceń wybrane przykłady.
14. Portrety Sarmatów w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach z różnych epok.
15. Zaprezentuj obraz wsi kujawskiej w wybranych dziełach literatury i sztuki końca XIX wieku.
16. Przedstaw różne ujęcia motywu Ikara w literaturze i sztuce. Odwołaj się do wybranych przykładów.
17. Obraz dziecka w literaturze i filmie – omów temat, analizując wybrane przykłady.
18. Przedstaw rolę idealizacji historii w wybranych dziełach literatury i sztuki.
19. Ukaż katastroficzną wizję świata w wybranych dziełach literatury i sztuki.
20. Inspiracje ludowe w różnych tekstach kultury. Odwołaj się do wybranych przykładów.
21. Zaprezentuj realistyczne obrazowanie w wybranych dziełach literatury i sztuki doby pozytywizmu.
22. Przedstaw kierunki artystyczne XIX wieku i ich oddziaływanie na literaturę i sztukę, odwołując się do wybranych dzieł.
23. Omów znaczenie motywów biblijnych w wybranych utworach literackich i dziełach plastycznych.
24. Zaprezentuj funkcje motywów mitologicznych w wybranych dziełach literackich i filmowych.

25. Zaprezentuj różne obrazy śmierci i ich funkcje w wybranych dziełach literatury i sztuki.
26. Wizerunek Boga w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Przedstaw temat w oparciu o wybrane dzieła.
27. Porównaj sposoby funkcjonowania motywu wesela w wybranych dziełach literackich i filmowych.
28. Przedstaw i zinterpretuj na wybranych przykładach z literatury i sztuki sceny batalistyczne.
29. Rola motywów fantastycznych w literaturze i filmie XX wieku. Scharakteryzuj wybrane przykłady.
30. Zaprezentuj wybrane dzieła literatury i sztuki jako odzwierciedlenie piękna świata.
31. Przedstaw różne sposoby funkcjonowania motywu arkadii w wybranych dziełach literatury i sztuki.
32. Adaptacja filmowa a jej pierwowzór literacki. Dokonaj analizy porównawczej dwóch wybranych dzieł.
33. Przedstaw funkcjonowanie motywu vanitas w wybranych dziełach literatury i sztuki.
34. Zaprezentuj różne wizerunki Polaków ukazane w literaturze i innych dziełach sztuki.
35. Wydarzenia historyczne w literaturze i malarstwie. Przedstaw ich funkcjonowanie, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
36. Wydarzenia historyczne w literaturze i filmie. Przedstaw ich funkcjonowanie, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
37. Symbolika stroju. Omów zagadnienie na wybranych dziełach literackich, malarskich filmowych lub/i teatralnych.
38. Fantasy jako źródło wyobraźni dla twórców różnych form literatury i sztuki. Przedstaw na wybranych przykładach.
39. Malarstwo i rzeźba jako inspiracje literackie. Omów na wybranych przykładach.
40. Funkcje brzydoty w literaturze i malarstwie. Przeanalizuj wybrane dzieła.
41. młodość w literaturze, malarstwie, muzyce jako manifestacja nowego sposobu myślenia. Omów na wybranych przykładach.
42. Funkcje motywów muzycznych w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
43. Różne ujęcia motywu ogrodu w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
44. Wybitne kreacje aktorskie w wybranych adaptacjach filmowych utworów literackich. Powiedz, odwołując się do przykładów, czy odpowiadają pierwowzorom..
45. Portrety i karykatury Polaków w literaturze i sztuce. Przedstaw i porównaj wybrane przykłady.
46. Twórczość Stanisława Wyspiańskiego inspiracją dla poszukiwań artystycznych w teatrze polskim XX wieku. – temat z OL i JP.

III. Język

1. Obraz świata zawarty w żargonie młodzieżowym. Omów na wybranych przykładach.
2. Przedstaw komizm słowny i sposoby jego realizacji w wybranych utworach literackich.
3. Zapożyczenia językowe we współczesnej polszczyźnie. Omów i oceń zasadność ich stosowania (z wyjątkiem informatyki).
4. Omów charakterystyczne cechy języka reklamy prasowej, radiowej i telewizyjnej, odwołując się do wybranych przykładów.
5. Dlaczego niektóre wyrażenia stają się modne? Przedstaw to zjawisko i przeanalizuj wybrane przykłady.
6. Ekspresja a poprawność językowa w sprawozdaniach sportowych. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
7. Turpizm i językowe sposoby jego kreowania. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów poetyckich.
8. Toponomastyka Twojego regionu. Omów na wybranych przykładach.
9. Sztuka przekonywania a manipulacja – porównaj sposoby wykorzystywania środków językowych we współczesnych tekstach propagandowych.
10. Język jako instrument walki o władzę. Zanalizuj wybrane materiały wyborcze.
11. Przedstaw różne funkcje stylizacji środowiskowej, odwołując się do wybranych utworów literackich.
12. Przedstaw funkcjonowanie dialektyzacji w wybranych utworach literackich.
13. Słownictwo środowiskowe a język ogólnopolski. Przedstaw wzajemne relacje, odwołując się do języka wybranej grupy społecznej.
14. Przedstaw błędy językowe w mediach i omów je, odwołując się do wybranych przykładów.
15. Rola stylizacji gwarowej w literaturze. Przedstaw temat, wykorzystując wnioski z analizy tekstów młodopolskich.
16. Język miłości w literaturze różnych epok. Dokonaj analizy porównawczej, odwołując się do wybranych utworów.
17. Rola współczesnych tekstów reklamowych w kreowaniu obrazu świata. Dokonaj analizy wybranych przykładów.
18. Omów funkcje neologizmów poetyckich na konkretnych przykładach literackich.
19. Omów problem manipulacji językowej na podstawie wybranych tekstów reklamowych.
20. Przedstaw rodowód i funkcję imion oraz nazwisk występujących w literaturze, odwołując się do wybranych utworów.
21. Anglicyzmy we współczesnym języku polskim. Omów ich funkcje, przywołując wybrane przykłady.
22. Omów sposoby funkcjonowania frazeologii biblijnej i mitologicznej w języku współczesnym, odwołując się do wybranych przykładów.

23. Przedstaw funkcje neologizmów w wybranych utworach XX-lecia międzywojennego.
24. Styl makaroniczny w piśmiennictwie staropolskim i jego uwarunkowania kulturowe. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
25. Omów język artykułów w wybranych czasopismach młodzieżowych i obraz świata, jaki one kreują.
26. Porównaj środki stylistyczne, jakich używają impresjoniści i symboliści, tworząc własną wizję świata, wykorzystując wybrane utwory.
27. Omów funkcje stylizacji archaicznej w powieściach historycznych wybranego twórcy.
28. Teksty wybranych piosenek młodzieżowych potraktuj jako punkt wyjścia do rozważań o sposobach wyrażania poglądów za pomocą języka.
29. Na podstawie wybranych przykładów zanalizuj język billboardów i ikonografii w Twoim regionie.
30. Zanalizuj przyczyny zakłócenia komunikacji językowej w wybranych tekstach kultury.
31. Omów język wybranych postaci literackich ze szczególnym uwzględnieniem cech ujawniających ich przynależność środowiskową i cechy charakteru.
32. Zapożyczenia językowe. Omów problem i oceń zasadność najnowszych zapożyczeń w języku polskim.
33. Język ezopowy w literaturze rozwijającej się w warunkach cenzury. Omów zjawisko na wybranych przykładach.
34. Tytuły tekstów prasowych. Zasady tworzenia tytułów, ich klasyfikacja. Gramatyka i stylistyka. Omów temat, wykorzystując różne przykłady.
35. Nazwiska znaczące w literaturze. Odwołując się do wybranych przykładów z literatury polskiej i/lub obcej, określ zasadność ich użycia i nazwij funkcję, jaką pełnią.